

2 CENTESIMI

Predstojnica za Monarhiju.
časna 4 K za 3 mjeseca.
Pojedini broj 2 para.

Abbonamento per la
Monarchia. Corso 4
per 3 mesi. Un simolo
numero 2 cent.

Abbonamento für die
Monarchie vierteljährig
4 K, einzeln. Nummer
2 Heller.

OMNIBUS

Izlaži svaki dan osim nedjelje i svelka
u 11 uga prije podne.

Etoz svaki dan posjetite le doma-
nike i fratele niti 11 sat.

Erscheint täglich außer an Sonn- und
Festtagen um 11 Uhr Vormittag.

2 HELLER

Za izravne objave u
Malom opštiniku* plaća
se za svaku riječ 2 para.
Najmanja pristojba 9 p.

Per le inserzioni d'avvisi
nel «Notiziario d'affari»
si paga per ogni parola
9 cent. Taxa minima
30 centesimi.

Jedan vori im „Kleinste
Anzeiger“ kostet 2 b.
Die niedrigste Taxe 50 c.

Uprava i uredništvo — Amministrazione e redazione — Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA I dr., PULA — Via Giulia br. 1.

Poziv na predplatu.

Budući je prošla prva četvrt godine, te smo ušli u drugu, to pozivamo sve predplatnike da obnove predplatu za list.

Ovom prigodom upozorujemo naše dužnike, a tili je mnogo, da se sjeće svoje dužnosti. Biti ćemo naime prisiljeni, da obzirom na velike troškove list obustavimo svim nemarnim dužnicima, te da prisilno utjerujemo zaostalu predplatu.

Uprava „Omnibusa“:

Uzor posuđilnica.

Polička seoska zajmova blagajna (posuđilnica) u Jesenici (Dalmaciji) poznata je kao uzor zadruga. Ista je god. 1898. osnovana po Jupniku, sačinjenom zastupniku Doni Frani Ivanoviću, koji joj je i danas na čelu.

Ovo dana je ta blagajna izdala spomenicu o svom desetogodišnjem radu, kojim je ona učinila, da je se Jesenica postalo znamenito rade blagostanja svog žiteljstva i trgovine vinom sa Tratom i Riekom.

Spomenice se vidja blagovorni rad u gospodarskom i kulturnom pogledu u korist svih članova, što ga je blagajna razvila kroz deset godina svog djelovanja. Blagajna koja je u početku imala 75 člana va sa 375 dijelova i prometom od 49.895 do kruna dostigla je posle deset godina t.j. prošle godine 223 člana sa 1115 poslovnih dijelova, a promet je poskočio na kruna 1.340.279,59 usprkos da se je u isto doba osnovalo 4 novih blagajna u njezinom području, te je izstupilo mnogo članova. Da se pak vidi kako je blagajna dobro radila i kako je znala odgojiti svoje članove napomenimo ćemo da uz promet od 4—5 milijuna kruna učinjen u deset godina blagajni nije propao niti novčić, te nije trebala tušiti njezinog svog člana družinara radi povratka duga.

Zadruga je podpuno shvatila namen i svrhu Reiffensteinovih načela, te je prema tome i stiće dobitke, već da narod odgoji i gospodarski podigne. Sa svim tim je postigla K 355.907,17 ulotaka. Znajuće su njezine odredbe o zajmovima. Trgovcima daje zajmove do 150 kruna, seljacima do 2000, ako nije za izplatići koji starlj težki dug, a računa za kamate na zajmove trgovske ukupno 6%, na zajmove za seoske potrebe 5 1/2%; na uložak pak plaća 4% a ne prima od iste osobe više od 50.000 K. Spomenimo njezino djelovanje za gospodski napretak. U tu svrhu je zadruga nabavljala za svoje članove sumpor, modru galicu, umjetni goji, takže, osim toga i neke gospodske sprave kao sumporače i sprave za triebješnje mesta. Pribavila je krmaca jaksiraha za krizanje. Razdiella je bezplatno preko 6000 voćaka i to najviše jabuka, krušaka i prasaka, isto tako i sjemenja osobito djeteline. Ustanovila je dva razdaniča američanske loze. Osim toga je odlučila sagraditi zadržuonu konobu i društveni dom, ali samo sa 12.000 pričuvne glavnice.

Njezin rad za pučku prospektu sastoji se u kupovanju i razdieljivanju knjiga kao »Danice«, »Gospodarskog kolodraza«, »Sodimo američku lozu«, »Dvanaest pišama težaku«. Osim toga je upisala svojih članova u »Društvo sv. Jeronima« i u »Hrvatsko društvo za pučku prospektu«. Osnovala je pučku knjižnicu, koja u godini broji 490 knjiga, a u potreblje su jo 154 osobe, koje su uzmjene 218 svezaka. Priredila je dvanaest predavanja i to: Naputak za radnje u polju i konobu — Kućno gospodarstvo — Branje grožđa — Privedjene vina — Kućno računstvo — Povrće — Voćarstvo — Gnoj — Proti alkoholizmu — Filoksera — Pučka prosvjeta — Pjevanje i glazba. Osnovala je i tamburaškiabor na dvadeset tamburaša.

Osim toga je učestovavala raznim poduzecima, te je ušla sve svete određene u korist članova pribora rezerve i u nosu K 13.410,55.

Za njezino moralno odgajanje najkoristnija je ustanova mirovni ili angodbeni odbor, koji je u deset godina rješio 250 pravda bez suda i odvjetnika.

S takvim djelovanjem naravno da odbor može da ponosno pogleda u svoj 10. godišnjak rad. Takva zadruga je donijela preporod i napredak svojim seljacima, te ih je odgojila, da su danas na uzor svima. Sva pak zasluga ima za to začetnik adurljnog pokreta u Dalmaciji, upoznik Ivanović, koji je vođenjem zadruge kroz deset godina i postignutim uspjesima jasno dokazano veliku moć Raiffeisenove ustanove, kad se ista vodi u duhu pomoći i odgoja, a ne samog poslovanja kao kod novčanih zavoda i trgovina. Mi upozoravamo baš na primjer Jesenica sve naše voditelje zadruga i njihove upravne odbore, da se ugledaju kako se ima raditi, a da rad bude okrenut stroškima uspijehom u svakom pravcu.

VIESTI.

Mjestne.

Proslava prvog maja po radnicima.

»Narodna radnička organizacija« proslavlja će i ove godine 1. maja kao radničku sjećašću. Tom će se prigodom obdravljati i skupština na kojoj će se radnicim protumačiti značenje 1. maja kao radničkog blagdana. Ujedno će biti i zabava u vrtu »Narodnog Doma«, uz glazbu, tamburjanje, saljive poštu i ples. Potanje ćemo naknadno javiti.

Za javnu pučku knjižnicu u Puli.
Gospodin Dušan pl. Peradović, c. i. k. pomorski pukovnik, darovaо je pučkoj knjižnici u Puli dobiti od veleduognog darovatelja, sa prvašnjim darom od 189 svezaka, ukupno 216 svezaka. Odbor »Pučke knjižnice« najjeftije se zahtijeva plemenitom darovatelju, te poziva i drugu gospodu, koju su občekali knjiga, da iste pošalju na družbinu školu, ili u Čitaonicu ili u naše uredište.

Konstituiranje „Narodne radničke organizacije“.

U subotu je bila prva odborska sjećnica »Narodne radničke organizacije«, te se odbor konstituirao ovako: Predsjednik, Lucko Križ; podpredsjednik, Franjo Rak; tajnik, Petar Vranković; blagajnik, Ivan Stari; knjižničar, Petar Randić.

Odredjeno je da se tajnik i Pravila će se poslati namjestničtu na blagajnik posluju u družtvu na izmjene potvrdu, te će onda uslijediti konstituiraju svaki drugi dan i to tajnik u ponedjeljak, nježne. Isto će se zvati »Vitez«. Nastojići i petak, a blagajnik u utorku, četvrtak i petak u subotu od 6—7, te u nedjelju u 10—12, na što se članovi upozoruju radi uplata članarine, pritužba, molba, informacija i drugih slučajnih potreba.

Hrvatsko kazalište.

U ovom mjesecu vidjeli smo tri igre, koje nisu zadovili svojim sadržajem i nijamnom izvedbom.

Tko je video »Deboru« zatim »Uskrnuće« i »Ženu iz naroda« taj je morao, da osjeti neko zadovoljstvo videoći naše ljudske komisije na takvoj visini.

Nedjeljska predstava: »Žena iz naroda« bila je opet jedna od sjajnih uspjeha našeg dramatskog odjeka. Već sama igra sebe krasna je prikaza socijalnih odnosa pojedinih klasa, izrađena romantički i dramski vanredno lijepo, a naši su članovi u prvom redu gdje Prugevečki tako majstorски oživotvorili tu igru, da je mnogi i mnogi morao otrti suzu s oka svoga, gledajući nesreću jedne žene, plemenite žene, vjerne drugarice i dobrе majke. Igralo se, kako spomenuto, vanredno dobro, te je ciela igra tekla lepid redom i animiranjem do svršetka. Publike sruđeno je odobravala glumcima izazivajući ih na pozornim. Poštena i rođajučna publika nije ni ovaj put izostala.

Ljetne eskadre ratne mornarice.

Dne 1. svibnja bit će stavljena u službu pojačana ces. i kr. ljetna eskadra, te će do 30. srpnja obdravljati svoje vježbe u domaćim vodama. Inače je ljetna eskadra bila stavljena obično u službu tek 15. lipnja. Zapovjednik eskadre i ujedno zapovjednik prve divizije jest kontreadmiral Haus, a stožerni šef s regatni kapetan Keller. Prva divizija sadinjava zastavni brod »Erzherzog Karl«, zapovjednik lin. pom. kapetan Bubly; »Erzherzog Friederich«, zapovjednik lin. pomo. kapetan Kastner; »Erzherzog Ferdinand Max«, zap. lin. pom. kapetan Baumann. Drugom divizijom zapovjeda kontreadmiral vitez Miller, a sastavljeno je ovako: zastavni brod »Habsburg«, zap. lin. pom. kapetan Löfsl; »Arapd«, zap. fregatni kapetan Körber; »Babenberg«, zap. lin. pom. kapetan barun Hauser. Šef stožera barun Keil. — Krstaskom flotilom zapovjeda kontreadmiral Šukić; stožerni šef fregatni kapetan Vilenik; zastavni brod »Kaiser Karl VI.«, zapovjednik freg. kapetan Schanzer; zatim torpedoflotilji i to »Zenta«, »Pantere«, »Turul«, »Magnet«, »Komet« i »Pelikan« te »Hydra«, »Triton« i »Skorpion«.

Poziv diletantima.

P. n. g. članovi »Dramatskog odjeka«, umoljavaju se da svi dodu večeras na pokon »Pigalova ulica, broj 115« i to u 7/8 sati tačno i nefaljeno.

Razne.

Sokolska župa u Istri.

U nedjelju bio je dogovor u Voloskom radi ustrojenja sokolske župe za Istru. Na dogovoru bili su prisutni odaslanici sokolskih društava u Pazinu, Puli, Vodnjanu, Opatiji i Kantri Zametu. Pretraže se pravila, te je prihvaćen normalni način rada, a to je pravila za župe određeni od »Hrvatskog sokolskog saveza« uz neke promjene.

Za družbu sv. Ćirila i Metoda za Istru.

U ugodnom družtvu sjetiće se Družbine dječje gg.: Dapčić sa z K., Valentini sa z K., Sulčić sa z K., Mrakovčić sa z K. i Krivičić sa z K. Isti drugom zgodom uz poklik: »tre, tre, manca denari« pokloniše svoti od 5 kruna. Ukupna svota od 15 kruna predana je družbinoj područničici cresačkoj.

+ Zastupnik Kaftan.

Mlađadežni zastupnik inžinir Kaftan umro je u Pragu. Bio je jedan od prvaka, te se je osobito ističao radi svoga stručnjakog znanja u tehničkim predmetima. Bio je član raznih strukovnih organizacija, odbora i vieća. Jednom se je prouzročio njegovome ime za ministra javnih radnja.

Nové uplatnice za plaćanje poreza.

Dosada se uplaćivalo porez putem poštanske štedionice sa crvenim uplatnicama, koje su stajale 7 helera. Od 1. maja biti će izdane druge koje će stajati 2 helera a nemaju dopisnice, kao što su stare imale.

PARTE ITALIANA.

NOTIZIE.

La crisi in Ungheria.

Il ministero Wekerle rassegnò le dimissioni causa l'opposizione del governo austriaco nella questione della banca di cartelli. Non essendo i ministri unanimi nella questione, il ministero fu costretto dimettersi e pregò la camera di aggiornarsi.

Il processo per alto tradimento a Zagabria.

Giovedì terminò l'interrogatorio di tutti i 53 imputati. Durante 35 giorni di dibattimento si poté constatare l'assoluta innocenza degli accusati. Sabato principiò l'assunzione dei testi da parte dell'accusa. I primi sono da Topusko-Vrginmost e perché sono nemici degli imputati non possono asserrire nessun fatto a danno degli accusati.

Gli avvenimenti a Costantinopoli.

Venerdì entrarono le truppe giovani turchi di Salonicco sotto il comando di Mahmud Sefer pascià a Constantinopoli. Il II corpo d'esercito fece poca resistenza. Presso i forti Tačislis e Taxin avvennero dei combattimenti nei quali anche l'artiglieria entrò in campo. Le truppe giovani turchi si mostrarono disciplinate ed ebbero un comportamento specialmente verso gli europei che meritava encomio. I giovani turchi circondarono anche Ylidz. Le notizie sul sultano sono contradditorie e non si sa dove sia. A Costantinopoli fu proclamato lo stato d'assedio. Tutte le truppe ribelli furono disarmate e vengono tenute prigioniere nelle caserme. Si attende con sicurezza la proclamazione di Resciad a successore dopo la destituzione di Abdul Hamid »per castigo divino«. Si crede però che il sultano verrà anche messo davanti ad un tribunale per rispondere per i fatti del 23. corr.

Bollettino sanitario.

Morbi contagiosi a Puli li 24 aprile 1909: Morbilli 4 casi, Scarletina 1 caso, Tifo 2 casi.

Vlastnik i izdavač: **Tiskara LAGINJA i DR.**

Odgovorni urednik: Jerko Matulja.

Mali oglašnik.**Piccolo notiziario.**

KUPUJEM uz najvišu cijenu: zlato, srebro, platino, diamante, brijante, časničke gajtane i zlatne cedule. Prva i najveća trgovina i radionica u ora na veliko Othmar Hollusch, Pula, via Besenghi 4.

PRODAJU se skrinje (kašuni) u tiskari Laginja i dr., ul. Giulia br. 1.

VENDESI cassoni nella tipografia Laginja e comp., via Giulia 1.

WWW

**Trgovina pokućta
i mramornih ploča****A. ŽUNIĆ i Comp.**

PULA

ulica S. Martina — ulica Giosuè Carducci

! OBJAVA !

Častimo se javiti slavnom općinstvu da smo uz naše, već više godina obstojeće skladište

pokućta

koje je uvek snabdjeveno sa raznovrstanom robom, otvorili i svoju vlastitu radionicu

mramora

tako da možemo sada p. n. g. mušterije poslužiti uvek i u svaku dobu svakovrstnim belgijskim i talijanskim mramorskim pločama.

Svaka se naručba obavlja bezodvračno polak zahtjeva i mjere.

Sve radnje zasjecajuće u tapetarsku i stolarsku radnju obavljaju se solidno i uz najumjerenije cene.

Odličnim štovanjem

A. Žunić i Comp.

WWW

Ure na odplatu za svakoga.

Br. 72: Pravo 14 kar. zlato. Plaque ura za gospodu i gospodje fine gravirana, dobar ustroj u kamenu, dobro iđuća K 20.—. Ista sa dvostrukim pokrovčem K 25.—.

Br. 73: Pravo srebro za gospodu ili gospodje sa 3 veoma crstna srebrna pokrovčka, bogato gravirana kao s konjem, jelenom, lavom ili jedinom dijelom prirode, dobar Anker ustroj, točno reguliran K 30.—.

Br. 74: Zadnja novost: srebro 8 za gospodu Rem. Anker, koji kod jednog napunjanja puni osam dana neprekidno u Rubin kamenu ide, sa na brojčanom kazalniku videćim bodom K 35.—.

Br. 75: Prekrasan Rem. Met. Tula sat za gospodu i gospodje sa 3 pokrovca i porlačenom krunom, sigurnim ustrojem K 18.—.

Br. 76: Nikl Rem. djačka ura otvorena, moderna i lijepo gravirana K 8.—.

Ciene razumievaju se na odplatu po komadu 2 krone mjesечно, kod naručbe valja polovicu svote poslati ili pouzećem uplatiti.

HEINRICH WEISS,

Wiener Uhrenfabrik

BEČ, XIV., Pillerg. 1—767.

2 krone mjesечно.

WWW

Filip Barbalic

POLA, via Sisano 3 via Diana 3

Deposito Mobilni novci ed učitati.

Comptere e vendere Mobilni in buonissimo stato.

Assume Commissioni e rappresentante.

Skladište novog i raflijeno pokreštava.

Kupuje i prodaje pokućstvo u dobrom stanju.

Preuzimaju komisije i zastupstva.

BUDILICA

19 cm visoka, sa dorinom u svakom položaju idućim strojenjem, 3 gume, 2 žice, 2 vodene i 2 metalne, K 2.00, 3 komada K 1.80; sa vode svjetljadičem katalom K 3.30, 3 komada K 2.90. Trenutno svitajuća ura, drapšnjak, čitavac i zvonački.

O. HEGERA sin
Vinkovci, k. Hrvatska
Veliki iustruirani cijevni
na vodeni tranzistor
i hadavac.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo
na dionice u Puntu.

Plovitveni red

vrijedi od 20. travnja 1909. do opuštanja.

Pruga: Rijeka-Punat.

Švaki dan osim nedjelje	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan nedjelje
prije podne				po podne
5.—	odl.	V PUNAT	↓ dol.	4.50
5.15	dol.	Krk	↓ dol.	4.35
5.25	odl.		↓ dol.	4.25
6.10	odl.	Glavotok	↓ dol.	3.40
6.15	odl.		↓ dol.	3.35
6.45	odl.	Malinska	↓ dol.	3.05
6.55	odl.		↓ dol.	2.55
7.40	odl.	Omisalj	↓ dol.	2.10
7.45	odl.		↓ dol.	2.—
8.45	odl.	↓ RIJEKA	↓ dol.	12.75

Pruga: Baška-Punat.

Utorka Četvrt Subotu	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Poneo. Srijedn. Petak
prije podne				po podne
3.45	odl.	V Baška	↑ dol.	5.—
4.45	odl.	↓ Punat	↑ dol.	5.—

Uvjetovali pristajanje u Sjeverima i Staroj Baški.

Pruga: Rijeka-Rab-Nerezine.

Utorka Petak	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Srijedn. i Subotu
prije podne				po podne
7.20	odl.	V RIJEKA	↑ dol.	2.30
7.50	dol.	Opatija	↑ dol.	2.—
8.—	odl.		↓ dol.	1.50
9.20	odl.	Bell	↓ dol.	12.30
9.30	odl.		↓ dol.	12.20
10.20	dol.	Morag	↓ dol.	11.30
10.30	odl.		↓ dol.	11.20
11.—	odl.	Krk	↓ dol.	10.45
11.10	odl.		↓ dol.	10.30
po podne				po podne
1.—	dol.	Rab	↓ dol.	8.30
1.15	odl.		↓ dol.	8.15
3.—	dol.	Veli Lošinj	↓ dol.	6.30
3.10	odl.		↓ dol.	6.30
4.—	odl.	↓ NEREZINE	↓ dol.	5.30

Uvjetovali pristajanje u Sv. Martinu Lošinskem i Rovinj.

**Brza pruga: Rijeka-Opatija-Rab
i natrag.**

Švaki Četvrt	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki Četvrt
prije podne				po podne
7.20	odl.	V Rijeka	↑ dol.	7.30
7.50	dol.	Opatija	↑ dol.	6.55
8.—	odl.		↓ dol.	6.45
11.45	dol.	↓ Rab	↓ dol.	3.—

Ravnateljstvo si pridržava pravo — prema okolnostima — promjene plovitvenog reda.

Agenzija na Rijeci kod 1. Pakućića, Via Andrašević
PUNAT, dne 18. travnja 1909.

RAVNATELJSTVO

Sjetite se družbe Sv. Ciriла i Metoda za Istru!

Podpisana uprava reštauracije «Narodnog Doma» u Puli, uslobodjuje se javiti p. n. općinstvu grada i okolice, da je od sada unaprijed svaku večer u prostorijama

„Narodnog Doma“**veliki tamburaški koncerat
mješovitog tamburaškog zbora.**

Na programu je preko 200 različitih komada. Početak je koncerta u običnim danima u 6 sati na večer a nedjeljom i blagdanima, od 9 ujutro do 1 sat po podne i od 4 sata unaprijed poslijepodne podne.

Ulaž besplatno.

Za dobro piće, jelo, kao i brzu podvorbu potpuno je obeskrbljeno. PULA, dne 19. aprila 1909.

Za što mnogobrojni posjeti moli uprava reštauracije „Narodnog Doma“.

SVOJ K SVOMU!**Veliko skladište gotovih odiela i rubenine**

Zadnja moda! za gospodu i dječake **Najnoviji kroj!**

u PULI ulica Giosuè Carducci br. 55.

Podpuna gotova odiela za svaku dobu godine, kabаницa, paletots, rublja, ovratnika, ogrlica itd.

Roba iz najboljih tvornica suknja.

Ciene vrlo umjerene.

Preporuča se Slavenima

slavenska tvrdka TRANFIĆ.

SVOJ K SVOMU!**ISTARSKA POSUJILNICA u PULI**

Prima zadružare, koji uplaćuju sadržnik dievara jedan ili više po kruru so.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije dan te plida od intaga 4%.

Ukupno bez ikakvog odliku.

Vrada na štednju učinjene iznos do 1000 K bez predhodnog ukupno, u iznos od 1000 K ako se uče kod učenja saglasno istaknute vodi ili manji rok za odskok, uz odskok od 8 dana.

Zajmovo (posude) daje samo zadružarom, ili na hipoteku ili na mješavice i sadašnjice uz garantiju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati posle podne; u nedjelju i blagdanu satvorno.

Društvena pisarna i biegajci učinjaju se u vinici Omnitelje kuda (Naredni Dom) prvi pod domom, djece i djevojčice politike i hranjenje.

Ravnateljstvo.

Jeder Art Buchbinderarbeiten werden in der Buchbinderel

LAGINJA & Cie., Via Giulia 1

übernommen und billig geliefert.

SIRITE I KUPUJTE „OMNIBUS“. DIFFONDITE L' „OMNIBUS“